DOC 55 **1452/001**

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 juillet 2020

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'arrêté royal du 2 août 2002 fixant le régime et les règles de fonctionnement applicables aux lieux situés sur le territoire belge, gérés par l'Office des étrangers, où un étranger est détenu, mis à la disposition du gouvernement ou maintenu, en application des dispositions citées dans l'article 74/8, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers en vue d'abroger l'octroi de moyens financiers ou autres aux étrangers démunis séjournant illégalement sur le territoire et remis en liberté après un séjour en centre fermé

(déposée par
Mme Yoleen Van Camp et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 juli 2020

WETSVOORSTEL

tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 augustus 2002 houdende vaststelling van het regime en de werkingsmaatregelen, toepasbaar op de plaatsen gelegen op het Belgisch grondgebied, beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken, waar een vreemdeling wordt opgesloten, ter beschikking gesteld van de regering of vastgehouden, overeenkomstig de bepalingen vermeld in artikel 74/8, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, teneinde aan de onvermogende, illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdeling die na een verblijf in een gesloten centrum in vrijheid wordt gesteld niet langer financiële of andere middelen te verstrekken

(ingediend door
mevrouw Yoleen Van Camp c.s.)

RÉSUMÉ

Cette proposition vise à abroger l'octroi de moyens financiers aux étrangers démunis séjournant illégalement sur le territoire belge et remis en liberté après un séjour en centre fermé. En cas d'éloignement du territoire, par contre, les moyens nécessaires afin de pourvoir à ses besoins élémentaires continueront à être fournis à l'étranger.

SAMENVATTING

Dit voorstel strekt ertoe niet langer financiële middelen te verstrekken aan de onvermogende, illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdeling die na een verblijf in een gesloten centrum in vrijheid wordt gesteld. In geval van verwijdering van het grondgebied worden wel nog de nodige middelen verstrekt om te voorzien in de basisbehoeften van de vreemdeling.

02933

N-VA	:	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
Ecolo-Groen	:	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
PS	:	*Parti Socialiste*
VB	:	*Vlaams Belang*
MR	:	*Mouvement Réformateur*
CD&V	:	*Christen-Democratisch en Vlaams*
PVDA-PTB	:	*Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique*
Open Vld	:	*Open Vlaamse liberalen en democraten*
sp.a	:	*socialistische partij anders*
cdH	:	*centre démocrate Humaniste*
DéFI	:	*Démocrate Fédéraliste Indépendant*
INDEP-ONAFH	:	*Indépendant - Onafhankelijk*

Abréviations dans la numérotation des publications:		*Afkorting bij de numering van de publicaties:*	
DOC 55 0000/000	*Document de la 55e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi*	*DOC 55 0000/000*	*Parlementair document van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*
QRVA	*Questions et Réponses écrites*	*QRVA*	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*
CRIV	*Version provisoire du Compte Rendu Intégral*	*CRIV*	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag*
CRABV	*Compte Rendu Analytique*	*CRABV*	*Beknopt Verslag*
CRIV	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*	*CRIV*	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*
PLEN	*Séance plénaire*	*PLEN*	*Plenum*
COM	*Réunion de commission*	*COM*	*Commissievergadering*
MOT	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*	*MOT*	*Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 121 de l'arrêté royal du 2 août 2002 fixant le régime et les règles de fonctionnement applicables aux lieux situés sur le territoire belge, gérés par l'Office des étrangers, où un étranger est détenu, mis à la disposition du gouvernement ou maintenu, en application des dispositions citées dans l'article 74/8, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, prévoit ce qui suit: "Lors de sa mise en liberté ou de son éloignement, l'occupant démuni se verra remettre les moyens nécessaires afin de pourvoir à ses besoins élémentaires durant les jours suivants.".

Les lieux où l'étranger est détenu, mis à la disposition du gouvernement ou maintenu, en application de l'article 74/8, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, ce sont les centres fermés. C'est là que l'étranger, après avoir épuisé toutes les procédures de fond en vue de l'obtention d'un statut de séjour et après avoir reçu un ou plusieurs ordres de quitter le territoire, est détenu dans la mesure où il n'est éligible à aucun statut de séjour.

Lorsqu'un étranger est transféré dans un centre fermé, il se trouve sur le territoire illégalement. Dans de nombreux cas, l'étranger en question a déjà suivi diverses procédures, introduit de multiples demandes et systématiquement contesté des décisions négatives devant le Conseil du contentieux des étrangers et, éventuellement, devant le Conseil d'État. Il n'a pas non plus respecté les ordres de quitter le territoire.

Lorsqu'il reçoit un ordre de quitter le territoire, l'étranger a la possibilité de rentrer volontairement, en bénéficiant éventuellement de la prime prévue dans le cadre du programme REAB (Retour et Émigration des Demandeurs d'Asile de la Belgique). La procédure de retour forcé n'est entamée que si l'étranger ne donne pas suite à l'ordre de quitter le territoire et après que plusieurs tentatives ont été entreprises pour le convaincre d'accepter un retour volontaire.

Lorsque l'étranger est trouvé sur le territoire, il est conduit dans un centre fermé en vue d'être rapatrié. Dans l'attente de ce rapatriement, il séjourne pendant

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 121 van het koninklijk besluit van 2 augustus 2002 houdende vaststelling van het regime en de werkingsmaatregelen, toepasbaar op de plaatsen gelegen op het Belgisch grondgebied, beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken, waar een vreemdeling wordt opgesloten, ter beschikking gesteld van de regering of vastgehouden, overeenkomstig de bepalingen vermeld in artikel 74/8, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bepaalt als volgt: "Bij zijn invrijheidsstelling of verwijdering worden aan de onvermogende bewoner de nodige middelen verstrekt om te voorzien in zijn basisbehoeften gedurende de eerstvolgende dagen.".

Met de plaatsen waar de vreemdeling wordt opgesloten, ter beschikking gesteld van de regering of vastgehouden overeenkomstig artikel 74/8, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen worden de gesloten centra bedoeld. Daar wordt de vreemdeling, na uitputting van alle mogelijke bodemprocedures tot verkrijging van een verblijfsstatus en na de ontvangst van een bevel of meerdere bevelen om het grondgebied te verlaten, opgesloten omdat hij niet in aanmerking komt voor een of ander verblijfsstatuut.

Wanneer een vreemdeling naar een gesloten centrum wordt overgebracht, bevindt hij zich illegaal op het grondgebied. In veel gevallen heeft de betreffende vreemdeling al uiteenlopende procedures doorlopen, meervoudige aanvragen ingediend en telkens negatieve beslissingen aangevochten voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en eventueel voor de Raad van State. Ook de samenhangende bevelen om het grondgebied te verlaten heeft hij niet nageleefd.

Wanneer de vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten krijgt, wordt hem de mogelijkheid gegeven om vrijwillig terug te keren, al dan niet met toekenning van de premie in het kader van het REAB-programma (*Return and Emigration of Asylum Seekers Ex Belgium*). Slechts indien hij aan het bevel om het grondgebied te verlaten geen gevolg geeft, na herhaalde pogingen om de vreemdeling te overtuigen om vrijwillig terug te keren, wordt de procedure tot gedwongen terugkeer opgestart.

Wanneer de vreemdeling op het grondgebied wordt aangetroffen, wordt hij naar een gesloten centrum overgebracht met het oog op zijn repatriëring. In afwachting

une période de trente jours dans un centre fermé, ce qui permet à l'Office des étrangers de préparer l'éloignement du territoire: l'Office tente durant ce délai d'obtenir de l'ambassade du pays d'origine de l'intéressé un laissez-passer/document de voyage lui permettant d'être rapatrié de façon régulière et dans des conditions sûres.

Il arrive souvent que les pays d'origine ne puissent ou ne veuillent pas délivrer ce laissez-passer/document de voyage ou que l'étranger ne puisse pas être renvoyé vers le pays qui a traité initialement sa demande. Dans un tel cas, il ne peut pas être rapatrié. L'étranger a par ailleurs la possibilité de saisir la chambre du conseil en vue d'être remis en liberté. Si la chambre du conseil estime qu'il est détenu à tort dans un centre fermé, il doit être libéré. La libération peut également intervenir lorsque l'étranger conteste avec succès l'éloignement devant le Conseil du contentieux des étrangers.

Dans tous les cas précités, l'étranger est remis en liberté et il continue à résider sur le territoire du Royaume. Cela ne signifie toutefois pas qu'il a acquis un statut de séjour légal: il séjourne toujours illégalement sur le territoire.

Lorsque l'étranger quitte le centre fermé, il reçoit en pratique une somme de 50 euros afin de pourvoir à ses besoins élémentaires. L'arrêté royal prévoit toutefois que des moyens limités ne peuvent être accordés qu'aux étrangers démunis, alors que nous constatons qu'entre-temps, contrairement à ce que prévoit l'arrêté royal, il est devenu de pratique courante que chaque étranger mis en liberté reçoive 50 euros. Cette pratique est contraire aux objectifs de l'arrêté royal.

Nous estimons qu'un étranger dont le statut de séjour illégal n'a pas changé n'a aucun droit à des moyens financiers ou autres lorsqu'il est remis en liberté et autorisé à quitter le centre fermé. Il est en effet inacceptable que l'on octroie de l'argent du contribuable à des personnes qui sont en situation de séjour illégal et refusent de quitter le territoire après avoir – souvent aux frais du contribuable – épuisé de nombreuses procédures juridiques en vue de l'obtention d'un statut de séjour valable.

En durcissant la mesure, nous espérons encourager l'étranger concerné à collaborer au trajet de retour volontaire. Dans ce cas, il pourra éventuellement encore

van die repatriëring verblijft de vreemdeling gedurende een termijn van dertig dagen in een gesloten centrum, wat de Dienst Vreemdelingenzaken de mogelijkheid geeft om de verwijdering van het grondgebied voor te bereiden: de Dienst probeert tijdens dat verblijf een laissez passer-reisdocument te verkrijgen van de ambassade van het herkomstland van de betrokken vreemdeling, zodat hij op een veilige en regelmatige manier kan worden gerepatrieerd.

Het komt regelmatig voor dat de herkomstlanden geen laissez passer-reisdocument kunnen of willen afleveren of dat de vreemdeling niet kan worden teruggestuurd naar het land dat zijn aanvraag initieel behandeld heeft. In dat geval kan de vreemdeling niet worden gerepatrieerd. Ook bestaat de mogelijkheid dat de vreemdeling een procedure bij de Raadkamer aanvat met het oog op zijn vrijlating uit het gesloten centrum. Wanneer de Raadkamer van oordeel is dat de vreemdeling onterecht wordt vastgehouden, moet hij worden vrijgelaten. Invrijheidsstelling is ook mogelijk wanneer de vreemdeling zich bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen met succes tegen zijn verwijdering verzet.

In alle voormelde gevallen wordt de vreemdeling opnieuw in vrijheid gesteld en verblijft hij nog steeds op het grondgebied van het Rijk. Die invrijheidsstelling impliceert echter geenszins dat de vreemdeling een legale verblijfsstatus heeft verkregen: hij verblijft dan nog steeds illegaal op het grondgebied.

Wanneer de vreemdeling het gesloten centrum verlaat, ontvangt hij in de praktijk een som van 50 euro om te voorzien in zijn basisbehoeften. Het koninklijk besluit bepaalt evenwel dat beperkte middelen enkel worden verleend aan vreemdelingen die onvermogend zijn, terwijl wij vaststellen dat het ondertussen, in tegenspraak met het koninklijk besluit, een gebruikelijke praktijk is geworden dat elke vreemdeling die in vrijheid wordt gesteld 50 euro ontvangt. Die praktijk druist in tegen de doelstellingen van het koninklijk besluit.

Wij zijn van oordeel dat een vreemdeling van wie de illegale verblijfsstatus niet is gewijzigd geen enkel recht op financiële of andere middelen heeft wanneer hij in vrijheid wordt gesteld en het gesloten centrum mag verlaten. Het is immers niet aanvaardbaar dat belastinggeld wordt toegekend aan personen die in een toestand van illegaal verblijf zijn en weigeren om het grondgebied te verlaten nadat zij – niet zelden op kosten van de belastingbetaler – tal van juridische procedures tot verkrijging van een geldige verblijfsstatus hebben uitgeput.

Door een verstrenging van de maatregel hopen wij dat de betrokken vreemdeling aangemoedigd wordt om aan het vrijwillige terugkeertraject mee te werken.

prétendre à une prime de 250 euros dans le cadre du programme REAB. L'octroi de cette prime s'inscrit en effet dans le cadre de la politique du gouvernement en matière de retour des étrangers: retour volontaire si possible, retour forcé si nécessaire.

Si l'on compare la situation aux Pays-Bas et la pratique en Belgique, force est de constater qu'aux Pays-Bas, aucune réglementation (à savoir, la loi du 23 novembre 2000 de révision générale de la loi sur les étrangers *(de wet van 23 november tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet* ou *"Vreemdelingenwet 2000"),* la circulaire 2000 sur les étrangers (*de Vreemdelingencirculaire 2000)* et le règlement 2000 sur les étrangers (*het Voorschrift Vreemdelingen 2000*) ne prévoit une forme quelconque d'argent de poche pour les étrangers remis en liberté dont le statut de séjour est resté inchangé. Aux Pays-Bas, les étrangers peuvent toutefois, sur la base d'une procédure judiciaire, obtenir une indemnisation s'ils démontrent qu'ils ont été privés injustement de leur liberté.

Nous soulignons toutefois que les personnes en statut de séjour illégal ont droit à l'aide médicale urgente; ce droit est d'ailleurs ancré dans la loi. En revanche, l'octroi d'argent de poche aux personnes en situation de séjour illégal ne fait pas partie de leurs droits. La suppression de l'argent de poche ne s'applique pas aux étrangers réellement rapatriés.

Selon le groupe N-VA, il convient dès lors de mettre fin immédiatement à la pratique consistant à octroyer de l'argent de poche aux étrangers remis en liberté si le caractère illégal de leur statut de séjour reste inchangé.

In dat geval kan hij eventueel nog aanspraak maken op een premie van 250 euro in het kader van het REAB-programma. De toekenning van die premie sluit dan immers aan bij het beleid van de regering op het vlak van de terugkeer van vreemdelingen: vrijwillig als het kan, gedwongen als het moet.

Bij een vergelijking van de situatie in Nederland met de praktijk in België moet de vaststelling worden gemaakt dat in Nederland geen enkele regelgeving (de wet van 23 november 2000 tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (de "Vreemdelingenwet 2000"), het Vreemdelingenbesluit 2000, de Vreemdelingencirculaire 2000 en het Voorschrift Vreemdelingen 2000) in enige vorm van zakgeld voorziet voor opnieuw in vrijheid gestelde vreemdelingen wier verblijfstatus ongewijzigd is gebleven. Wel kunnen vreemdelingen in Nederland op grond van een gerechtelijke procedure schadevergoeding ontvangen indien zij aantonen dat zij onrechtmatig van hun vrijheid werden beroofd.

Wij beklemtonen wel dat personen in een toestand van illegaal verblijf recht hebben op dringende medische hulpverlening; dat recht is trouwens wettelijk verankerd. Zakgeld geven aan personen in een toestand van illegaal verblijf behoort daarentegen niet tot hun rechten. De afschaffing van het zakgeld geldt niet voor vreemdelingen die daadwerkelijk worden gerepatrieerd.

Voor de N-VA-fractie dient de praktijk van de toekenning van zakgeld aan vreemdelingen die in vrijheid worden gesteld zonder dat er aan het illegale karakter van hun verblijfsstatuut iets verandert, dan ook onmiddellijk te worden stopgezet.

Yoleen VAN CAMP (N-VA)
Theo FRANCKEN (N-VA)
Darya SAFAI (N-VA)
Koen METSU (N-VA)
Christoph D'HAESE (N-VA)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 121 de l'arrêté royal du 2 août 2002 fixant le régime et les règles de fonctionnement applicables aux lieux situés sur le territoire belge, gérés par l'Office des étrangers, où un étranger est détenu, mis à la disposition du gouvernement ou maintenu, en application des dispositions citées dans l'article 74/8, § 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, les mots "de sa mise en liberté ou" sont abrogés.

Art. 3

Le Roi peut abroger, modifier, compléter ou remplacer la disposition modifiée par l'article 2.

25 juin 2020

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 121 van het koninklijk besluit van 2 augustus 2002 houdende vaststelling van het regime en de werkingsmaatregelen, toepasbaar op de plaatsen gelegen op het Belgisch grondgebied, beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken, waar een vreemdeling wordt opgesloten, ter beschikking gesteld van de regering of vastgehouden, overeenkomstig de bepalingen vermeld in artikel 74/8, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen worden de woorden "zijn invrijheidstelling of" opgeheven.

Art. 3

De koning kan de bepaling gewijzigd bij artikel 2 opheffen, wijzigen, aanvullen of vervangen.

25 juni 2020

Yoleen VAN CAMP (N-VA)
Theo FRANCKEN (N-VA)
Darya SAFAI (N-VA)
Koen METSU (N-VA)
Christoph D'HAESE (N-VA)

Imprimerie centrale – Centrale drukkerij